دواڕۆژی کار ... هەڵۆ بەرزنجەیی

سەرنجێکی کورت:
ئەم بابەتە ئەمڕۆ ل□ گ□قاری دێر شپیگلی ئەڵامانیدا بڵاوکراوەتەوە. بەگرنگم زانی پوختەکەی پێشکەش بە خوێنەری کورد بکەم، تاوەکو سەرنجێک لەو گۆڕانە بنجی و خێرا و ڕادیکالەی گەشەسەندنی تەکنەلۆژیا و بازاڕی کارکردن و داخوازییەکانی خوێندن و فێربوون و سیستەمی خۆگونجاندن لەگەڵ ئەم ڕەوتە ،دیاری بکرێت.
ڕەنگە جارێ وڵاتی ئێمە بەدوور بێت لەم شۆڕشە گەورە، کە ساڵانێکە مشتوومڕێکی گەورەی لەسەر دەکرێت. ئایا ئەم گەشە و پەرەسەندنە بە چاکە یاخود خراپەی مر□ق د□شکێتەوە. لەڕاستیدا وەک هەر دیاردەیەک ئەم گۆڕانەش دوو ڕووی هەیە. بە باوەڕی بەشێکی زۆری چاوردێڕ و ڕەخنەگرانی ئەم کایەیە، گرنگ ئەوەیە پەرەسەندنەکە لە ڕووی تەندروستییەوە زیانی بۆ مر□ق ن□بێت،یاخود کەم بێت. دەنا مر□قایەتی بەناچارییش بێت،کەوتۆتە سەر سکەی ئەم هەڵمەت و شاڵاوەی بازا□ گ□ورەکانیبەرەوپێشچوونی تەکنەلۆژیادا و تازە مەحاڵە خۆ لێ لادان و پاشەکشەکردن لێی.

هەڵۆ بەرزنجەیی ١٧/٩/٢٠١٧
****

دواڕۆژی کار / The Future of Job

ڕاپۆرتی کۆتایی « ف□□□می ئابووریی جیهانی» WEF، کە ئەم□□17.9.2018 ، ب□□او بکرایەوە باس لەوە دەکات، تاساڵی 2025، واتە 7 ساڵی تر، جیهانی کارکردنمان گۆڕانی گەورە و ڕادیکالی بەسەردا دێت، لەڕێگای خستنەکاری زیاتری ڕۆبۆتەوە، و مرۆڤی زۆر بێ کار د□ب□ن. لەم ڕێگایەوە ملیۆنەها کار/Job، نامێنێ. بەواتایەکی تر ئەمە هەنگاوێکە بۆ لەکارخستنی مرۆڤ و □□□□ی لە بواری کارکردن دا، کە تائێستا هەڵسوڕێنەر و بزوێنەری دەورانی کارکردن و ئابوورییە.
لەئێستادا ٪71□□ کارکردن لە ڕێگای مرۆڤەو□ ب□□□□و□دەچێت. بەم شێوازی بڕوات تا 2025 ڕێژەکە دادەبەزێ بۆ ٪48‏ . ئەو ٪52‏ تری لە لایەن رۆبۆتەوە ڕادەپەڕێندرێت. بەم پێیە بێت تا ساڵی 2025،75 ملیۆن شوێنی کارکردن نامێنێ بۆ مر□ق و ئامێری زیرەک جێگای دەگرێتەوە.

هەمان توێژینەوە باس لەوە دەکات، لە 5 ساڵی داهاتوودا 133 ملیۆن

شوێنی کاری نوێ ساز دەدرێ کە خەڵکی ڕاهێندراوی تایبەت و پسۆڕی گەرەکە بۆ بوارەکانی شیکاری داتاکان، زانستکاران، گەشەپێدەرانی بەرنامە نەرمەکان / سۆڤتوێر، شارەزا و پسپۆڕانی بواری سۆسیال میدیاو بازرگانی ئەلەکترۆنی.
بە پێچەوانەشەوە لە بوارەکانی هاتووچۆ و بەڕێوەبردنی مارکتینگدا ب□□□و□پ□شبەری هەڵسوڕێنەر و ئامۆژگاریکەری مشتەریی زیاد دەکات. لە بەرامبەردا نووسینگەی کارکردن و هەژمارکردنی کار نامێنێ.

بۆ ئەم توێژینەوەیە پرسیار لە 300 Menager/ بەڕێوەبەری کار و بەرپرس و خاوەن کارخانە کراوە کە نوێنەرایەتی 15 ملیۆن کارمەند و کرێکار دەکەن لە 20 وڵاتی پیشەسازیی و تازەپێشکەوتوودا . ل□ تەک شر□ق□ی تەواوی کارەکەدا 12 پرۆفیلی بەشی تایبەتی و 29 پرۆفیلی وڵات و ناوچەشی لە خۆ گرتووە.
پرسیار ئەوەیە دیگتالیزەکردن و ئۆتۆماتیکردنی شوێنی کارکردن چەند زیانی هەیە؟ ئەمەش ساڵانێکە مشتومڕی لەسەر هەیە. چەند گۆڕانکاری بەهێز و ڕادیکال لە کۆمەڵگا و کارکردن دا دەکات.

٪‏ 50 خاوەن کارخانەکان باوەڕیان وایە تا ساڵی 2022 ژمارەی کرێکاریان کەم دەکاتەوە. ٪‏38 بە پێچەوانەوە ژمارەی خستنەکاری مرۆڤ زیاد بکەن و ٪‏28 هەردووکیان ئۆتۆماتیکردن و کارمەند زیاد بکەن
بەمەدا دەردەکەوێ کە داخوازی لەسەر تەکنەلۆژیا تا بێت زیاتر دەبێت لەو ڕاپرسییەی ساڵی 2016 ئەنجام دراوە. ٪‏85 کارخانەکانی ئەڵمانی هەتا 5 ساڵی داهاتوو ئۆتۆماتیکردنیان دەوێ٪‏83 کەسی شارەزا و ڕاهێنراویان دەوێت. خاوەن کارخانە و بەڵێندەرەکانی ئەڵمانیا پلانیان داناوە و دەیانەوێ تەکنەلۆژیای زیاتر بخڕێتە کارەوە. 91% دەیانەوێ تا 2022 سیستەمی گەورەی شیر□ق□ی داتا بەکاربهێنێ و بێتە پێشەنگی وڵاتانی جیهان و پێش چین، یابان، ئەمەریکا و هیندستان بکەوێتەوە. بەکارهێنانی زۆری تەکنەلۆژی لە ئەڵمانیا84% دەیانەوێ بە App Markt و % 79، گەشەپێدانی مەکینەی/ ئامێری ئینتەلەگێنز / زیرەکەوە بێت. لەم بوارەدا فیلیپین و سەنگاپوور و رووسیا لە پێشەوەن. بەڵێندەرە ئەڵمانەکام کەمتر پلانیان بۆ تەکنەلۆژی زیندوەریی 30% و رۆبۆتی شێوە مرۆڤ 28% و ڕۆبۆتی ژێر ئاو22%.
بەم شێویە ئەڵمانیا دیگیتالیزە دەبێت:

بێگومان پەرەسەندی خێڕای تەکنەلۆژی هەروەها پێویستی بە مرۆڤ کە

مەکینەکان کار پێ بکات و گەشەیان پێ بدات.
توێژینەوەکە لەسەر ئاستی جیهان دەڵێ لە 5 ساڵی داهاتوودا 42%، داواکاریی کاردکردن گۆڕانی بەسەردا دێت.لەتەک مەرجە ڕۆتینییەکانی کارکردنەوە، دەبێت کارمەند و کرێکارێک لە ئایندەدا، بەرنامە پرۆگرامکردن و کارپێکردنی ڕۆبۆتیش بزانێ و سەری لێ دەرکات. لە هەندێ کایەدا گۆڕانەکە گەورە و لە هەندێکی تردا بچووک دەبێت. بۆئەوەی بەڵێندەر و خاوەن کارخانەکان، لەسەردەمی هاوچەرخی دینامیکی مەکینە و ئامڕازەکان دا، جیاواز و توانای کێبەرکێیان بمێنێ، دەبێت لە سامانی مرۆییان وە بەرهەمهێنان بکەن. دەنا هێز و توانای شۆڕشی چوارەمی پیشەسازی لەدەست دەدەن. ئەمە قسەی سەعدییە زاهیدییە، بەڕێوەبەری ناوەندی ئابووری نوێ و کۆمەڵگای فۆڕمی ئابووریی جیهانییە.

بۆ ئەمەش 3 ستراتیژی ڕۆڵی یەکلاکەرەوە دەگێڕن:
- دامەزراندنی کارمەندی نوێ بە توانا و لێزانی لە تەکنیکی دا.
- سەرلەبەر ئۆتۆماتیکردنی ڕەوتی کارکردن و پەرەپێدانی
- کرێکار و کارمەندە کۆنەکان ڕاهێنانی نوێیان پێ بکرێت.

سەرچاوە:
http:/./www.spiegel.de/wirtschaft/soziales/studie-weltwirtschaftsforum-maschinen-verrichten-bald-mehr-arbeit-als-menschen-a-1228108.html

---

بانگەشتی ناشارستانییانەی بەربژێرەکان … جیهاد موحەمەد

هەڵبەت، زۆرن ئەو بانگەشتە ناشارستانییانە، تەنها لەسەر یەک دانەیان ڕادەوەستم و ڕای خۆمی لەسەر دەدەم، ئەویش پڕکردنی شەقام و دار و دیواری ناوشارەکانە بە وێنە قەبەو زلەکانی بەربژێران.

لە کولتووری بانگەشتکردنی وڵاتانی ڕۆژهەڵاتیدا وا باوە و بووە

بە کارەکی ئاسایی وێنە هەڵواسینی بەربژێرەکان، لەوانەیە قبووڵ نەبێت ئەگەر بڵێین پێویست بە وێنە هەڵواسین ناکات، تەنها ناوەکان و ژمارەی لیست و ژمارەی بەربژێر بەسە لەگەڵ پەیام و بەرنامەکانیان، بۆیە ئەمەش ناچار بە کارەکی ئاسایی وەردەگرین، بەڵام چۆن؟ لە ڕاستیدا وێنەی بەربژێر تەنها بۆ ناساندنی خودی بەربژێرە و هیچی تر، ناسینی بەربژێریش لە دەموچاودایە نەک لە قەدوباڵادا، دەموچاو مرۆڤەکانی پێدەناسێتەوە نەک قەدوباڵا و گەورەیی وێنەکان. دیارە ئەوەش ڕاستە گەورەیی وێنەی دەموچاوەکان پێویستە بەوجۆرە بێت کە مەبەست لێیان بە تەواوەتی ناسینەوەی بەربژێرەکان بێت، واتا گەورەیی وێنەی دەموچاوەکانیش پێویست ناکات لە سنوری خۆی تێپەڕێت. هەرچ بەربژێرێک توانیبێتی وێنەی دەموچاوی خۆی لە سنورێکدا بە گەورەیی نیشان بدات و نمایشی بکات کارێکی زۆر ئاساییە و ناشارستانیەتی پێوە دیار نییە لەم کولتوورەی ئێمەدا. بەڵام ئەگەر بە وردی سەیری وێنە هەڵواسراوەکانی بەربژێرەکان بکەین زۆربەی زۆریان بە شێوازێکی ناشارستانییانە وێنەکانی خۆیان نمایش کردووە، ئەمەش جێگەی پرسیار و ڕەخنە و تێبینیە:

١/ ئەو بەربژێرە ژنانەی کە بە خۆگۆڕین و کراس و کەواو سوخمە و هەلەکی ئاڵاو واڵا و جل و بەرگی گرانبەهاوە سەرتاپای لەش و لاری خۆیان نمایش کردووە، جوانکاری و میکیاژێکی زەقیان کردووە، جێگەی پرسیارە؟ بۆ ئەم کارە دەکەیت؟ بۆ بەو جۆرە خۆت نمایش کردووە؟ تۆی بەڕێز دەتەوێت بە وێنەکانت خەڵک بتناسێتەوە وەک بەربژێرێک بۆ پەرلەمان و دەنگ بە دەستبهێنێت لە ناو ناسیا و و دەستکانتا یان بۆ ئاهەنگ و سەیران و نمایشی جل و بەرگر خۆت ڕازاندۆتەوە و خۆت نمایشکردووە لە چوارچێوەیەکی گەوەر و زەبلاحی چەند مەتریدا؟ لە کاتێکدا تۆی بەڕێز دەتوێت ببیت بە نوێنەری خەڵک، حەتمەن ئەو خەڵکەی تۆ دەتەوێت ببیت بە نوێنەریان و لە پەرلەماندا بەرگریان لێ بکەیت، زۆربەی زۆریان هەژار و نەبوون، ئەی نازانیت دەیان و سەدان کچ و ژنی هەژاران هەیە، کە وێنەکەی تۆ دەبینێت خۆزگە هەڵدەکێشێت جارێک بیتوانیایە جل و بەرگێکی وا ڕازاوە لەبەربکات! ئەی نازانیت ئەوە دەبێت بە ئاخ هەڵکێشانی دەیان لە ژن و کچە هەژارەکان! تۆ نمایشی جلوبەرگ دەکەیت یان دەتەوێت خۆت بناسێنێت بە خەڵک؟! ئەم دیاردەیە، بتەوێت یان نا دیاردەیەکی ناشارستانییە و لە جێگەی خۆیدا نییەو لە کەسایەتیت کەم دەکاتەوە نەک زیادی دەکات. پەرلەمانتار دەبێت کەسانی سادە و ساکار و بەیزدان و ژیر و وریا بن، بە دەموچاوێکی ئاساییەوە خۆیان بناسێنن. ئەوەندەی جەستە و لەشولاری خۆت نمیاشکردووە، دەیەکێکی ئەوە نەتوانییەوە پەیام و

بەرنامەیەکی جوانی ڕاستگۆیانە بەدەیت بەخەڵک. تەی ژن دەتەوێت لەمەشدا هەر لاسای پیاوە بەربژێرەکان بکەیتەوە؟!

٢/ ئەو سەرەک لیست و بەربژێرە پیاوانەی لە چوارچێوەیەکی گەورە و زەبلاحدا خۆیان نمایشکردووە، کە وێنەکانیان ئەوەندە گەورە و زەبلاحە چوارچێوەی ئاسنینیان بۆ دروستکردوە و بە ئەسکەلە قایمیان کردووە بە دار و دیوار و سەر شەقام و شۆستەکانەوە، ئەم کارەتان یەجگار ناشرستانییە، یەجگار کارێکی ناشیرین و نابەجێیە، ئەم کارەی تۆ، لای هەرچ کەسێکی بە ئاگا و هۆشیار لە کەسایەتیت کەم دەکاتەوە نەک کەسایەتیت زیاد بکات.

تۆ لەم چوارچێوە زەبلاحەی خۆت تیا نمایشکردووە و بستەک دەمت کردەتەوە گوایە کەسێکی ڕووخۆشیت و دەستەکیشت بەرزکردەتەوە گوایە سەلام لە خەڵکی دەکەیت و کەسێکی ئاساییت، هیچ وانییە، ئەگەر واشبێت وێنەکەت ئەوەمان پێ دەڵێت کە تۆ دەربەستی ئەوە نایەیت لایەکی گەورە لە شۆستەکان کە ڕێڕەوی خەڵکیە بگریت، هیچ دەربەستی ئەوە نایەیت کە ئەم وێنەیی تۆ نمایشتکردوە بە واتای قەبەیی و گەورەیی و جێنتەڵی لەش و لارت دێت، ئایا بە ڕاست بوون بە ئەندامی پەرلەمان بە قەبەیی و زلییە؟ ئایا بە ڕاست لە جیاتی ئەو وێنە گەورەیەت پەیامێکی ژیرانە و بەرنامەیکی ژیرانەی ڕاستگۆیانەت هەبووایە باشتر نەبوو، ئایا بە ڕاست تەنها پیشاندانی دوموچاوت لە وێنەیەکی ئاساییدا جوانتر و شارستانیانەتر نەبوو.
ئەم وێنە گەورەیەی تۆ ئەوەمان پی دەڵێت، تۆ کەسایەتیەکی لاوازت هەیە، جگە لەوەش پەروەدەیەکی سەقەتت بە منداڵ و مێردمنداڵ و گەنج و نەخوێندەوارەکان. ویژدان و عەقڵ و ڕاستگۆیی مەرجە نەک وێنەی جوان و ڕازاوەی ڕەنگاو و ڕەنگ و گەورە و زەبەلاح.

٣/ ئەی ئەوە لیست و قەوارەکان؟ لە پای چیی و لەسەر چ بنەمایەکی شارستانیانە و چ بنەمایەکی بەربژێری سەرۆکی حیزب و قەوارەکەت کە هەندێکیان مردوون و هەندێکیشیان زیندوون، بەو جۆرە نمایش دەکەیت؟ بەو ناوەوە کە ئەو کەسایەتیە مردو یان زیندووانە کەسانی کاریزمایی و بە ویژدان و عەدالەتخواز و یەکسان خواز بوون؟ باشە ئەگەر واشبێت، دەتانوێت بە پیشاندانی مردووەکانتان خۆڵ بکەنە چاوی خەڵکیەوە، ئەوەی مرد لە گەڵ خۆیدا چاکەکانی خۆی برد، بە تۆ نییە بازرگانیتی بکەیت بە چاکەکانیانەوە، کاتێک ئەمە دەکەیت، دەتەوێت ناشیرینیەکانی ئەمڕۆی لیست و قەوارەکەی خۆتی پێ داپۆشی، خەڵک بەو ڕابوردووە ئەوە هەڵناسنگێنێت، لەسەر کردەوە و هەڵوەستی ئەمڕۆتان هەڵتاندەسەنگێنێت. ئەو خاوەن لیست و حیزب و قەوارانەی

کە زیندووشن لەسەر چ بنەمایەکی هەڵبژاردن و بەربژێریی و بانهگێشتکردن وێنەی سەرۆکەکانتان لەو چوارچێوە گەورەیەدا هەڵواسیوە، ئایا خەڵک سەرۆکەکانتان ناناسێت؟ یان ئەوەندە لاوازن، ئەوەندە بێ فکرن، ئەوەندە ناشارستانیانە ڕەفتار دەکەن، نازانن کە ئەمە دەبێت بە جێگەی گاڵتەپێکردنی خەڵکی و خەڵک بەم نمایشانە وەڕەس و بێتاقەت دەبن.

ئایا نازانن بە دەیان و سەدان جار ساڵانە لەسەر شاشەی تەلفزوێنەکانەوە خەڵک سەرۆکەکانتان ئەوەندە دەبینێت کە بێتاقەت و وەڕەس بوون، دەتانەوێت هەڵبژاردنیش بکەن بە دیاردەیەکی ناشیرینتر و جارێکی تر وێنەی سەرۆکەکانتان پیشان بدەنەوە. بەم جل و بەرگە ڕازاوە و گرانبەها و دەموچاوە زەقانەوە دەتانەوێت جارێکی تر سەرۆکەکانتان نمایش بکەنەوە، کە خەڵک لێیان بێزارە و بە داگیرکەریان دەزانن. ئایا قەبەیی سەرۆکەکانتان نیشانەی هێز نییە؟ هێزێک کە ئەوەی دەسەڵاتدار خەڵکی پێ دەتۆقێنن، ئەوەی دەسەڵاتدار هەمیشە بە هێز ویستوویانە خۆتان بسەپێنن، هێز نمایشکردن یەکێکە لە ناشیرینترین دیاردەی ناشارستانیانە.

جیهاد موحەمەد
٢٢/٩/٢٠١٨

کێنەی سەرۆک کۆماریی پارتی وەک دوا بزمار ... چالاک ئاغجەلەری

ئەمڕۆژانە لە هەموو کات زیاتر ڕاستی و دروستی خەتی سیاسی حزبەکانی کوردستان خۆی نمایش دەکات لە کاتێکدا خەڵکی عێراق و دەوڵەتانی هەرێمی و دونیا لە چاوەڕوانی تروکانی ئەو هێلکەیەن کە زادەیدوا هەڵبژاردنەکەی شەقامی عێراقی بوو.

لێرە بەدوا دەبێت بە مەنتقی سیاسی و دونیا بینی لە پەیوەند بە مەعریفەی سیاسی بەرخود لەگەڵ ئاکتەدیبلۆماسیەکانی ناخۆ بکەین(مەبەست لە ناخۆ بە تەواوی عێراقە) ، وەکو دەزانرێت و دەبینرێت عێراقیدوای ڕژێمەکەی بەعس بە سەرۆکایەتی سەدام حسین ، ووڵاتگ

هەموو پێکهاتەکانە بە تەواوی نەتەوە وئـاینزا و ئـەتنیکیەکانەوە ئـەمەش بە پاڵپشت بەو هێزە گەورەیەی ئـەمریکا کە توانیتی ڕژێێمی بەعس بکاتبە مێژوو چیتر مۆتەکەی سەدام و سەردارێتی لە گۆڕەپانی سیاسی بۆ ناوچەکە و دونیا ئـەرزشی نەما و بە کۆتا هات .
ئـەمریکا دوا خاڵی پێناسەی ئـەو ڕستەیەی دانا کە گوزارشتی لە سـەدام و ڕژێمەکەی دەکـرد ، هاوکاتهەمـان هێـزیشە دوا بڕیـار لە چارەنوسـی میللەتێکـی ٣٠ بۆ ٤٠ ملێـونی دەدات لە عێراقـی نوێـدا، هەرچەندەووڵاتانی دراوسێ بە تایبەت ئـێران(دژە ئـەمریکا) بە هۆکـاری هەژمـوون گەرای تائـــیفیەوە دەخالەتێکیبەرچـاو لە ژیـانی سیاسی عێراق دەکات.

ئـەم ووردە بۆڵە سیاسـیەی لەسـەرەوە ئـاماژەم پێکـرد ڕاستیەکی پێشچاوە تەنانەت بۆ نابینایش د□ک□و□ت□ ب□ر□ه□ست ، کەواتە قسەکردن لەمەڕ ئـەم جۆرە پرسانە دوور بەم ئـاماژانە کامڵ نابێت.
لێرەوە باس لەسەر پرسی دابەشکردنی دەسەڵاتە بەسەر پێکهاتە سەرەکیەکانی عێراقدا، ئـەوەی بەرکەوتەیکوردە سەرۆکی کۆمارە، وەک دەزانین ئـەم دەسەڵاتە لە عێراقی نوێدا دەسەڵاتێکی تەشریفاتیە بەشێوەیەکیگشتی ، دیارە بۆخۆی ئـەم مەقامەش بەو مانایە نایەت هیچ دەسەڵاتێکی سیادی و یاسای نەبێت ئـەمەش بەهۆکاری ئـەوەی هەندێک پرسـی ئـاسایشی نیسـتمانی دەبێـت بەم فلتەرەدا بڕوات بۆ هەرچـی خواستێک کەدەوڵەتی عێراق نیازمەند بێت لە بەجێگەیاندنی، کەواتە ئـەم دەسەڵاتە یاسای و سیاسیە هەربۆیە جێی بایەخە و دەبێت کەسێکی شیاو ئـەو ئـەرکەی پێ بسپێرێت ، هەروەها پێویستە بەرپ□اردەکە بۆ ئـەم پۆست□ ئـاوتۆگرافی ڕەنگی سەوزی دەسەڵاتی ئـەمریکای لەسەر بێت، ئـەمە ش بە هۆکاری ئـەو هەژموونەسیاسیەی ئـەمریکا لە عێراق و نێـوچەکەدا هەیەتـی ، بۆ خۆی ئـــەم تێپەڕانـدنە بۆ هەر سـێ سەرۆکایەتیەکە(سەرۆک کۆمار، وەزیران و پەرلەمان) ڕاستە.

هەرچی پەیوەندی بە برا بەشی لەگەڵ عێراقی نوێدا هەیە پۆستی سەرۆک کۆمارە ، لە ناو بەشکردنیدەسەڵاتەکانیشدا بۆ هەرێمی کوردستان ، هێزە سیاسیە گەورەکانی هەرێم کە پارتی دیموکرات و یەکێتینیشتمانی بە پێی ڕێکەوتنێک، ئـەم پۆستە بەرکەوتەی یەکێتی نیشتمانی بووە، هەرچەندە یەکێتی زۆر کەمتر بە ئـاراستە ئـەرێنیەکەی بە پاداشت بۆی گەڕاوەتەوە لەکاتێکـدا سـەرۆکایەتی هەرێــم بەر پـ□ژاردەی پارتیدیموکرات بوو ، زۆر بە ئـاراستەی ئـەرێنی لە شیرینی ئـەم پۆستەی خوارد بە جۆرێک کردی بە حزبیقائـید و گەشەیەکی ئـابوری ز□ بەلاحی بەرکەوتە بوو .

ئەم هۆكارە و چەندين هۆكارى هەرێمى و ناسەقامگيرى عێراق و ه□ت□قينى هێزێكى ئ□يسلامى سياسى لەشێوەى دەوڵەتدا كە ناوى داعش بوو ، گاپێكى سياسى هێشتەوە كە مەسعود بارزانى وەك سەرۆكى هەرێم هاندا ئەو بۆشاييەى بە ڕيفراندۆم پڕكردەوە ، لەكاتێكدا ئەمريكا ناوبراو و شوێنكەوتوانى بە ئاگاهێنايەوە لە دانانى ئەو ووشەيە، بەهەر حال□ ئ□□نجامەكەيمان بينى كە تاوەكو چەند خ□□ك□ى كوردستانزەر□ر□م□ند بوون بۆ ئەو هەنگاوەى نرا تايبەت ب□ پرسى ڕيفراندۆم، هەر چەندە نوسەر بەبڕوايەكيتەواوەوە ئەو هەڵەيە بە ڕاگوزەر وێناى سياسى بۆ ناكات بەڵكو بە داڕشتنێكى نهێنى و سيخورى دەبينێتلەسەر دەستى بكەرەكانى، مێژووش خال□ د□كاتە سەر هەڵەكان و بەسەرييدا تێنا پەڕێت.

پاڵپشت بە پەرەگرافى پێشترەوە ، ئەگەر فلاش باكێك لە قسە و باسەكانى بارزانى و پارتى بكەين بۆ هەرپرسێك لەگەڵ دەوڵەتى ناوەند كە تاوەكو چەند ئ□ينتيهازيانە هەڵسوكەوت لەگەڵ زمانى دوێنى و هەڵوێستيئەمڕۆيان دەكەن، بە تايبەت ب□ پرسى سەرۆك كۆمار، لەكاتێكدا دڵنيان لە پوچى و دۆڕانى هەوڵەكانيان بۆبەم پرسە ، شەڕى ئەم هێزە بۆنى نەوت لە كوێ بێت ئەوان لەوێن ، بەڵام بۆ ئەوەى باش تێبگەن كەكەركوك و بۆنەكەى هەموو كەس لە سيحرەكەى ناگات !!!، بە تايبەت واقعى ئەمڕۆى عێراق و زەمەنيبوونى داعش و هەوڵە شكست خواردوەكەى سەرۆكى هەرێمى پێش ڕێفراندۆم و سەرۆكى پارتى دوايڕيفراندۆم ، بۆ وەڵامەكان جياواز بڕگ□ك□ان دەردەكەون، لە كۆتاييدا تێدەگەين پارتى ديموكراتى كوردستانكنەى چى دەكات.

كوردستانێكى بەهێز !؟كە پڕوپاگەندەى پەرلەمانى بۆ دەكەن، ياخود ماچكردنى سواڵى دەسەڵات، پێشينانڕاستيان ووتوە (پەتى درۆ كورتە) ئەم كنەى دەسەڵا تەش بۆ سەرۆك كۆمارى دوا بزمارى پارتيە بەتابوتى درۆى دەوڵەتى كوردى و ڕيفراندۆمە تەڵەكاويەكە كە پێش هەر كەسێ سەرى سەرۆكايەتى هەرێميخوارد.

زمان برین و تۆڵەو شەرە کورسی … ئەحمەد رەجەب

باسی کورسی سەرۆك کۆمار زۆر گەرمەو جگە لە سەوز (یەکێتی نیشتمانی کوردستان) و، زەرد (پارتی دیموکراتی کوردستان) کەسانی تریش خۆیان کاندید کردووە و، یەکێك لەوانە، لە کۆمەڵی ئیسلامییە بە ناو سەلیم شوشکەیی و، ئەم کەسە لەلایەن ئاسایشی هەولێر داواکراوە، گوایە دەستی لە هێرشەکەی سەر پارێزگاری هەولێر هەیەو، بەرهەم سالەح دوای تۆران و پێکهێنانی لێستێك و، بەشداری هەڵپژاردنی عێراقی کردو، ئەنجامەکەی بە دەڵ نەبوو، لەم رۆژانەدا ئاشتتکرایەو، وەك جێگری سکرتیر بەشداری کۆبوونەوەی مەکتەبی سیاسی کردو، لە کێبرکێ لە گەڵ دوو کەسی تر بۆ سەرۆك کۆماری عێراق زۆرترین دەنگی هێناو، ئەوەی سەیرە کەسیك یەك دەنگی هێناوە (دیارە دەنگی خۆیەتی) سوورە لە سەر خۆکاندیدکردن.

نهێنییەك لای پارتی هەیەو، نایدرکێنێ و، حەز بە بەرهەم سالەح ناکەن و، پێیانخۆشە فوئاد مەعسوم یان مەلا بەختیار ئەو پۆستە وەربگرن و، ئەڵێن ئەگەر بەرهەم سالەح بمێنێتەوە وەك کاندیدی یەکێتی ، پارتیش کەسێکی ئامادەکردووەو بۆ ئەو پۆستە، بە روون و ئاشکرا دەستی دەرەکی لەو کێشمەکێشە هەیە و، زۆرانەکە لە نێوان ئەمریکاو ئێرانەو، ئەم رەفتارانە کاردانەوەی خراپی بە دوواوەیەو، ودیسانەوە بەبێ پرسی گەڵی کوردستان بەرپرسان قەیرانێکی تر دروست ئەکەن.

رۆژگار شتی سەیرو سەمەرەەی تیایە نەیاری دوێنی ئەبێتە خۆشەویستی ئەمرۆ، مێژووی هەموو شتێك دەرئەخات، مەلا بەختیار بەرپرسی مەڵبەندی یەکی یەکێتی بوو، بەنیازی شەر راگرتن لە نێوانی یەکێتی و پارتی و حزبی سۆشیالیستی کوردستان بە هاوکاری هاورێیانی حزبمان – حزبی شیوعی لە دێی قولەگیسکانی شارباژێر کۆبوونەوەیەکی هاوبەشکراو، بریاردرا شەر بوەستێت و، چیتر پێشمەرگە بە دەستی پێشمەرگە نەکوژرێت و، دوای چوار رۆژ یەکێتی گەمارۆیی بارەگاکانی هەردوو حزبیدا لە چاڵەخەزێنە و، مەلا بەختیار بە دەنگی بەرز لە رێی بێسیمەوە (لاسلکی) لە دێی حاجی مامەند هاواری ئەکردو هانی پێشمەرگەکانی ئەداو ئەیوت هێچیان نەماوە ، ئەم خائینانە دەرپەرێنن و سنور بەدەریان بکەن.
دیکتاتۆرسەدام حوسەێن و حزبی بەعسی عەرەبی و رژێمە خوێنرێژەکەیان

قاڵبوون لە برینی زمان و گوێ ولووتی سەربازی هەڵاتوو لە بەرەکانی جەنگدا بەرامبەر بە ئێران و، ئەو سەربازانەی رایانکردبوو، خۆیان شاردبووە (فیرارەکان) و، بەرامبەر بەو کردەوە نامرۆڤانە وڵاتانی عەرەبی و ئیسلامی و تەنانەت وڵاتانی رۆژئاواو دیموکراسی نە هاتنە دەنگ و، ئەو کارە ریسوا بکەن.

بازاری هەڵبژاردن زۆر گەرمەوەو، لێرە ژنێك (کاندیدی) پارتی لە سەر ریبازی دیکتاتۆری رووڕەش سەدام حوسەێن باسی زمان برین و، لەوێ دوو سەرۆك ئێسلامی صلاح الدين بەهاء الدين و، یەکێك بەناو عێلمانی (عومەری سەید عەلێ) باسی تۆڵە سەندندنەوە ئەکەن.
کاندیدەکەی پارتی لەگەڵ سەرۆکی لیستی پارتی (هێمن هەورامی) وەستا بوو کاتێ دڵگەرمانە باسی برینی زمان کردو، سەرۆکی لێست نقەی لێوە نەهات و، دیارەبەوجۆرە رەفتارانە راهێنراون، لە سونگەی (هەڵپژاردن) کە لای ئەوان شەرەڤو، پێویستە لە داهاتوو کەرەستەی شەرکردن لە بوتڵی ئاو بگوێزرتەوە بۆ تێڕاو و شمشێرو پلایس و کەتەرو دەرنەفیس.

صلاح الدين بەهاء الدين وەك ئیخوانەکانی هاوشێوەی لە حەماسی فەلەستینی و تاقمەکەی محەمەد مورسی میسری و دواکەوتووەکانی تالێبان و پاکستان و عومەر ئەلبەشیری سودان بیر ئەکاتەوەو، مەگەر خوێ نەبوو، لە نامەکەی بۆ خەلیفەی دڕاو نووسی (خوا بتانپارێزێت)، ئەو ئەردوکانە کە باکوری کوردستانی تەختکردو، خەڵکی سقیلی بێتاوانی کوشت و هەزاران ئاوارە بوون و، لە ئێستادا خاکی باشوری کوردستانی داگیرکردووەو، روون ئاشکرا ئەڵێت هاتنمان بۆ ئەوەیە قەندیل بگرین (نەیخۆی تاڵە)، بەڵام عومەری سەید عەلی بە نیازەوەك سومبولەکەی رەفتار بکات کە لە شەری پشتاشان وتی شیوعییەکان کەمیان ماوە بیانگرن و پەروباڵیان بکەن و، مێژوو وەڵامی ئەو جورە بۆچوونە هەڵانە ئەداتەوە، شیوعییەکان ماون و قەت بنبر ناکرێن.

رۆژانی داهاتوو پرە لە رەفتاری نەشیاو پارتی و یەکێتی وەك خاوەنی کوردستان ئەیانەوێت هەرێم بکەنە دەسکەلاو، شەری ئەم و ئەوی پێ بکەن و، کێشەو ناکۆکی لە ناو هەردوو حزب هەیەو، درەنك یان زوو کودەتا بەرپا ئەبێت و، بارودۆخەکە ئەتەقێتەوە.